

Kúria

végzés

Az ügy száma: Bfv.II.300/2018/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: . Molnár Gábor Miklós a tanács elnöke
. Krecsik Eldoróda előadó bíró
. Gimesi Ágnes bíró

Az eljárás helye:

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2018. június 27.

Az ügy tárgya: lopás büntette és más
bűncselekmények

Terhelt(ek): ... és társai

Elsőfok: éti Járásbíróság 2016. február 2-án,
nyilvános tárgyaláson meghozott 5.B.986/2013/65.
számú ítélete

Másodfok: éti Törvényszék 2017. július 6-án, nyilvános
ülésen meghozott 2.Bf.322/2016/21. számú
ítélete

Harmadfok: Ítéltábla 2017. november 7-én, tanácsülésen
meghozott Bhar.I.547/2017/4. számú végzése

Az indítvány előterjesztője: ... IV. rendű terhelt meghatalmazott
védője útján

Az indítvány iránya: a IV. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette és más bűncselekmények miatt ... és társai ellen folyamatban volt büntető ügyben a Kecskeméti Járásbíróság 5.B.986/2013/65. számú ítéletét, a Kecskeméti Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.322/2016/21. számú ítéletét, illetőleg a Szegedi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Bhar.I.547/2017/4. számú végzését ... IV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint

azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A lopás büntette és más bűncselekmények miatt ... és társai ellen folyamatban volt büntető ügyben a Kecskeméti Járásbíróság a 2016. február 2. napján meghozott és kihirdetett 5.B.986/2013/65. számú ítéletével ... IV. rendű terheltet bűnösnek mondta ki
- 7 rendbeli lopás büntettében [2012. évi C. törvény 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb), bc) alpont, (4) bekezdés b) pont], mint társtettes;
 - 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett lopás büntettében [2012. évi C. törvény 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb), bc) alpont, (5) bekezdés b) pont], mint társtettes;
 - 1 rendbeli lopás büntettében [2012. évi C. törvény 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb), bc) alpont, (3) bekezdés b) pont], mint társtettes;
 - 1 rendbeli állatkínzás büntettében [2012. évi C. törvény 244. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) és b) pont], mint társtettes.
- [2] Ezért őt - halmazati büntetésül - 2 év 6 hónap börtönbüntetésre, valamint 5 év közügyektől eltiltásra ítélte és 10.863.160 forint vagyonelkobzás megfizetésére kötelezte. Az előzetes fogvatartásban, valamint a házi őrizetben töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította. Kimondta, hogy a terhelt a büntetés legalább kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a magánfelek által előterjesztett polgári jogi igényről, a lefoglalt bűnjelekről, valamint a bűnügyi költség megfizetéséről.
- [3] Az elsőfokú ítélet ellen az ellenérdekű felek által kölcsönösen bejelentett fellebbezések alapján másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék a 2017. július 6-án tartott nyilvános ülésen meghozott 2.Bf.322/2016/21. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét ... IV. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta:
- ... IV. rendű terhelt cselekményeit
- 10 rendbeli - 2 esetben folytatólagosan - társtettesként elkövetett lopás büntettének [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb), bc) pontjára figyelemmel, 2 esetben a (3) bekezdés ba) pont, 7 esetben a (4) bekezdés b) pont, 1 esetben az (5) bekezdés b) pont] minősítette.
- A kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 1 év 7 hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát 2 évre enyhítette.
- A házi őrizetben töltött idő beszámításáról - annak módja tekintetében - rendelkezett.
- A terhelttel szemben elrendelt vagyonelkobzás összegét 3.083.495 forintra leszállította.
- Az 1 rendbeli, a Btk. 244. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) és

b) pont szerinti társtettesként elkövetett állatkínzás büntette miatti ítéleti rendelkezést hatályon kívül helyezte, és e bűncselekmény miatt a IV. rendű terhelt ellen indított büntetőeljárást megszüntette.

Az elsőfokú ítélet polgári jogi igényt elbíráló rendelkezéseit megváltoztatta. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt - az elsőfokú bíróság ítéletével nem rendezett - további bűnjelekről. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét ... IV. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[4] A másodfokú ítélet ellen ... IV. rendű terhelt védője jelentett be fellebbezést, amelyet nem indokolt.

[5] A Szegedi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a 2017. november 7-én tartott tanácsülésen meghozott Bhar.I.547/2017/4. számú végzésével a Kecskeméti Törvényszék 2.Bf.322/2016/21. számú ítéletét a ... IV. rendű terheltre vonatkozó részét érintően helybenhagyta azzal, hogy az elkobozni rendelt bűnjelek lefoglalásának megszüntetésére vonatkozó rendelkezést mellőzte.

II.

1.

[6] A jogerős ítélet ellen ... IV. rendű terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt védője útján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja, illetve a Be. 373. § (1) bekezdés c) pontja, valamint a Be. 373. § (1) bekezdés III.a) és b) pontja alapján.

[7] A felülvizsgálati indítványt a terhelt új meghatalmazott védője is megindokolta.

1.1.

[8] A IV. rendű terhelt a - korábbi védője útján előterjesztett - felülvizsgálati indítványát elsősorban az indokolási kötelezettség elmulasztására alapította. Ennek körében előadta, hogy a IV. rendű terhelt elkövetési magatartását valamennyi eljárás bíróság társtettesi elkövetési alakzatként értékelte. Határozataik azonban semmilyen indokolást nem tartalmaznak arra vonatkozóan, hogy ezt mi alapján tették, annak ellenére, hogy a IV. rendű terhelt az egész eljárás folyamán cselekményeit részesi magatartásként adta elő. Vallomása, s egyben védekezése szerint a cselekmények végrehajtása során „csak” egy sofőr volt.

[9] Az eljárás bíróságok nem adták magyarázatát annak, hogy a terhelt védekezését miért nem fogadták el, illetve miért vetették el. Különösen a II. tényállási pont tekintetében, ahol a vádirat szerint elkövetőként már érintett volt, de a terhelt következetes nyilatkozata szerint akkor még nem volt semmilyen tudomása a cselekményekről.

[10] Törvényt sértettek az eljárás bíróságok akkor is, amikor olyan tényállás tekintetében állapították meg a IV. rendű terhelt bűnösségét, amelyre vonatkozóan semmilyen bizonyíték nem állt rendelkezésre. Ugyancsak nem indokolták meg a terhelt bűnösségének a megállapítását az eljárás bíróságok a város 1, a város 2 és a

város 3 elkövetésnél (II., VIII. és IX. tényállási pontok), ahol a terhelt védekezése szerint a helyszínre történő szállítást követően őt hazaküldték. A IV. rendű terhelt e magatartása legfeljebb részesi (fizikai bűnsegéd) közreműködés volt.

- [11] Az eljárás bíróságok nem adtak számot arról, hogy a tényállást milyen bizonyítékok figyelembe vételével és melyek elvetésével állapították meg. Az indokolásból nem derül ki, hogy a IV. rendű terhelt által elmondottak ellenére, miért a társtettesi elkövetési magatartást állapították meg a terhére valamennyi - őt érintő - tényállási pont esetében.
- [12] Amint azt a másodfokú bíróság határozatában megállapította, a tényállás VI. pontjában foglaltak kapcsán az elsőfokú bíróság csak tényállást állapított meg, elmulasztott azonban arról rendelkezni mind a rendelkező részben, mind pedig az indokolásban. A felülvizsgálati indítvány szerint azonban az elsőfokú bíróság tényállást sem állapított meg e vádponttal összefüggésben. A vádiratban sem kielégítően megfogalmazott tényállást ugyanis kritikátlanul átvette. Ezt követően az elsőfokú bíróság hiányosságát a másodfokú bíróság akként orvosolta, hogy kimondta a terhelt bűnösségét ezen vádpont tekintetében is. Határozatának indokolásából azonban az nem derül ki, hogy a terhelt bűnösségét a másodfokú bíróság milyen indokok és bizonyítékok alapján állapította meg.
- [13] Felülvizsgálati indítványában kifogásolta a védő azt is, hogy a vád nem felelt meg a törvényes vád követelményeinek. A vádiratban foglalt tényállások ugyanis oly mértékben leegyszerűsítettek voltak, hogy azokból nem derültek ki az elkövetés körülményei, a terheltek cselekvősegei.
- [14] A védő szerint az elsőfokú bíróság ítéletéből a tényállások lényegében teljes körűen hiányoztak. Erre tekintettel oly mértékben volt hiányos részben a tényállás, részben az indokolás, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a másod- és harmadfokú felülbírálatra teljes mértékben alkalmatlan volt.
- [15] Mindezekre tekintettel a védő a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatok hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.

1.2.

- [16] A IV. rendű terhelt által időközben meghatalmazott új védő a felülvizsgálati indítvány további indokolásában a törvényes vád hiányát még a következőkkel indokolta.
- [17] A vádirat valamennyi pontja az elkövetők magatartásaként kizárólag a „behatoltak” kifejezést használja, arra azonban, hogy valamennyi elkövető valamennyi helyszínre behatolt volna, semmilyen adat nincs. A vádirat tehát valamennyi vádpont vonatkozásában ugyanazt az üres sablon mondatot tartalmazza. E leegyszerűsített tényállás semmiképpen nem nevezhető törvényes vádnak. Emellett a IV. rendű terhelttel szemben a vádirat semmilyen konkrétumot nem tartalmaz.
- [18] Egyidejűleg a vádiratban vádpontonként felsorolt bizonyítékok egyike sem alapoza meg a IV. rendű terhelt tettesi magatartását. A

IV. rendű terhelt esetében a legjelentősebb bizonyíték a saját, bűnösségére kiterjedő részletes és következetes vallomása, amely szerint a társait messze a helyszínektől figyellel, valamint sofőrködéssel segítette. Ezt a vallomását pedig semmilyen más bizonyíték nem cáfolta. Vallomását ugyanakkor alátámasztja III. rendű terhelt 2011. november 8-án tett gyanúsítotti vallomása, ezért - megítélése szerint - a nyomozás során beszerzett bizonyítékok és a vádirat szöges ellentétben állnak egymással.

- [19] E védő az indokolási kötelezettség elmulasztása körében az alábbiakat adta elő.
- [20] Az elsőfokú bíróság a vádirati tényállásokat szó szerint vette át, és nem adott számot arról, hogy az elkövetők vallomásainak mely részeit fogadta el, illetve vetette el. Az elsőfokú bíróság rögzítette a terheltek gyanúsítotti vallomásainak bizonyos részleteit, olyanokat is amelyek semmilyen egyéb bizonyítékokkal nem kerültek alátámasztásra. Egyetlen mondattal sem tért ki a vallomásokban rejlő ellentétekre és azok feloldását elmulasztotta. Nem adott magyarázatot arra, hogy mely bizonyítékokból vont le következtetést a terheltek bűnösségére.
- [21] Az elsőfokú bíróság a IV. rendű terhelt vallomásával szemben tevőleges, „behatolási” magatartást állapított meg a IV. rendű terhelt terhére a tényállásban. Annak azonban nem adta indokát, hogy a IV. rendű terhelt - részesi magatartást megalapozó - védekezését miért nem fogadta el.
- [22] A védő sérelmezte azt is, hogy az ítélet indokolásában hivatkozott videó felvételt, illetőleg a cellapozíciókra vonatkozó adatokat a bíróság nem tette a bizonyítás anyagává. Nincs adat arra sem, hogy a sértettek milyen módon igazolták a káruk összegét. Az elsőfokú bíróság azt sem indokolta meg, hogy miért állapította meg az üzletszerűséget.
- [23] Az új védő mindezek alapján - korábbi társától részben eltérően - a támadott határozatok hatályon kívül helyezése mellett elsődlegesen az eljárás megszüntetését, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.

2.

- [24] A Legfőbb Ügyészség a BF.302/2018. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta, és a megtámadott határozatok - ... IV. rendű terhelt tekintetében történő - hatályában tartását indítványozta.
- [25] Rámutatott nyilatkozatában a Legfőbb Ügyészség arra, hogy miután a IV. rendű terheltet érintően harmadfokú eljárásra is sor került, ezért a Be. 416. § (4) bekezdés a) pontjára tekintettel az (1) bekezdés a) és b) pontjaiban írt felülvizsgálati ok alapján nincs helye felülvizsgálatnak, ezért a védő indítványa e körben - nevezetesen a társtettesi elkövetés megállapítását sérelmező részében - a törvényben kizárt.
- [26] Az indokolási kötelezettség megsértése kapcsán a Legfőbb Ügyészség arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felülvizsgálati indítvány az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozással valójában az

eljáró bíróságok által megállapított történeti tényállás megalapozottságát, a bizonyítékok mikénti értékelését, illetőleg a IV. rendű terhelt társtettesi elkövetői minőségének megállapítását vitatta, ám ez a felülvizsgálati eljárásban ugyancsak nem megengedett.

- [27] Ehhez kapcsolódóan úgy foglalt állást, hogy egyes bizonyítékok bizonyítás anyagává tételének mellőzése relatív eljárási szabálysértés lehet, ami felülvizsgálatot szintén nem alapoz meg.
- [28] A Legfőbb Ügyészség szerint a törvényes vád hiányára való hivatkozás sem alapos. A vád a bíróságok által eszközölt kiegészítésektől eltekintve is alapvetően tartalmazta a vád minősítése szerinti bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket, ezért a törvényes vád hiánya - mint abszolút hatályon kívül helyezési ok - nem áll fenn. A bíróság törvényes vád alapján járt el.
- [29] A Be. 2. § (2) bekezdése értelmében törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett beadványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntetőtörvénybe ütköző cselekménye miatt bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi. A vád törvényességét annak esetleges megalapozottsága nem érinti (BH 2012.86.). A vádirat a kontradiktórius eljárásban résztvevő egyik fél eljárást kezdeményező indítványa. Megalapozottságának vizsgálata a büntetőeljárás bírósági szakaszára - azon belül a bizonyítási eljárásra - tartozik.
- [30] A Legfőbb Ügyészség mindezek alapján azt indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt, és a támadott határozatokat ... IV. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.
3.
- [31] ... IV. rendű terhelt meghatalmazott védője a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében kihangsúlyozta, hogy felülvizsgálati indítványát - továbbra is - a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt okra alapítja. E körben továbbra is az indokolási kötelezettség teljesítésének a teljes körű elmaradását hiányolja. Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában nem tért ki ugyanis arra, hogy védence vonatkozásában mely bizonyítékokból vonta le a IV. rendű terhelt bűnösségére vont következtetést.

III.

- [32] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint - kizáró rendelkezés hiányában - tanácsulésen bírálta el.
- [33] A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt az indítványozó által hivatkozott - tartalma szerint a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott - okból, másrészt - a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bekezdés]

bírált felül.

- [34] Ennek során ... IV. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát részben a törvényben kizártnak, alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.

1.

- [35] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre külön eljárási szabályok vonatkoznak. A felülvizsgálat csak a Be. 416. § (1) bekezdésében meghatározott felülvizsgálati okokból, és kizárólag a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapul vételével vehető igénybe.

A Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontja az anyagi jogszabálysértésekre alapított felülvizsgálati okokat határozza meg, míg az (1) bekezdés c) pontja a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjában pontosan meghatározott ún. abszolút eljárási szabálysértések esetén biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét. A felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.

- [36] A felülvizsgálat során a tényállás helyessége a felülvizsgálat tárgya nem lehet. A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423. § (1) bekezdésének törvényi előírása szerint a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ebből következően a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ez a tényállás felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható. Annak vizsgálatakor tehát, hogy a bűnösség megállapítása, vagy a cselekmény jogi minősítése törvényes-e, csak a jogerős határozatban megállapított tényállás vehető figyelembe. Eljárási szabálysértés vizsgálatára is csak akkor kerülhet sor, ha az a büntető eljárási törvényben kimerítően felsorolt, felülvizsgálati eljárást megalapozó eljárási szabálysértések között szerepel. Ezért azokat az indítványokat, illetőleg az indítványok azon részeit, amelyekben nem felülvizsgálati okra, vagy a tényállásban nem szereplő tényekre hivatkoznak, érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítania. Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak helye nincs [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés].

- [37] A Kúria az irányadó tényállás általános meghatározása körében kihangsúlyozza, hogy a tényállás a másodfokú bíróság által tett kiegészítésekkel, helyesbítésekkel irányadó a felülvizsgálati eljárásban (EBH 2011.2385.).

- [38] A Kúria előrebocsátja azt is, hogy a Be. 423. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványt - a Be. 416. § (1) bekezdés e) és f) pontjában meghatározott esetek kivételével - a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

Ez azt jelenti, hogy a Kúriának a felülvizsgálati indítvány elbírálása során ugyanazt a Btk.-t kell alkalmaznia, mint amit a megtámadott határozatában a bíróság alkalmazott.

2.

- [39] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügyszövegező határozata ellen akkor van helye, ha a

bíróság határozatának meghozatalára a 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

- [40] A felülvizsgálati indítványban a védő ilyen, az érdemi felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértésre hivatkozott, amikor azt kifogásolta, hogy a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I/c) pontjában meghatározott eljárási szabálysértéssel - nevezetesen az elsőfokú bíróság törvényes vád hiányában járt el - került sor.
- [41] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja és a 373. § (1) bekezdés I/c) pontja alapján valóban felülvizsgálati ok és hatályon kívül helyezés mellett az eljárás megszüntetését eredményező eljárási szabálysértés, ha a bíróság törvényes vád hiányában járt el.
- [42] A Kúria azonban azt állapította meg, hogy a jelen felülvizsgálat alapjául szolgáló ügyben a ... IV. rendű terhelt alaptalanul hivatkozott a törvényes vád hiányára.

2.1.

- [43] A Be. 2. § (2) bekezdése szerint törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénykönyvbe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.
- [44] A vádiratnak úgy kell tartalmaznia a vád tárgyává tett cselekményt, hogy az pontosan beilleszthető legyen a Btk. Különös Részében megfogalmazott törvényi tényállások egyikébe. Azoknak az eseményeknek kell tehát a vádban konkrétan szerepelnie, amelyek alkalmasak az indítványozott (vagy akár eltérő), ám mindenképpen a Btk.-ba ütköző cselekmény bíróság által történő megállapítására (EBH 2015.B.10.). Amennyiben mindez megállapítható, úgy a törvényes vád hiányáról nem lehet szó.
- [45] A vád törvényes volta kapcsán tehát kizárólag a vádlói legitimáció, valamint a vádiratban foglaltak alanyi és tárgyi meghatározottsága vizsgálandó.

2.2.

- [46] A törvényes vád követelményeivel összefüggésben a Be. 217. § (3) bekezdés a)-j) pontjai határozzák meg, hogy a vádiratnak mit kell kötelező érvennyel tartalmaznia. A terhelt által hivatkozott „hiány” a Be. 217. § (3) bekezdés b) pontjában (a vád tárgyává tett cselekmény leírása) írtakat érinti.
- [47] Jelen ügyben a Kecskeméti Járási Ügyészség B.6929/2010. szám alatt nyújtott be vádiratot a Kecskeméti Járásbírósághoz **I. rendű terhelt** és három társa - közöttük ... mint IV. rendű terhelt - ellen társtettesként (jelentős értékre dolog elleni erőszakkal) elkövetett lopás büntette és más bűncselekmények miatt.
- [48] A Kúria a felülvizsgálat során azt állapította meg, hogy a ... IV. rendű terheltre vonatkozó vádirati tényállás és az első- és másodfokú bíróság ítéletében foglalt tényállás (elsőfokú ítélet 10. oldal II. tényállási ponttól 13. oldal XI. tényállási ponttal bezárólag; másodfokú ítélet 8. oldal II. ponttól 9. oldal XII. ponttal bezárólag) lényegében megegyezik. Tartalmazza a

cselekményekben részt vevő terhelteket, az elkövetési magatartást, a sértettek megjelölését, a lopások elkövetési értékét és a rongálásokkal okozott kárt. A cselekménysor pontosan körülírt, az elkövetési időszak, valamint a IV. rendű terhelt tevőleges magatartása behatárolható. Mindezek folytán tényszerűen téves az a védői hivatkozás, hogy hiányzik a vádból a törvényi tényállást kimerítő elkövetési magatartás megjelenítése.

- [49] A vádirati tényállás hiánytalanul tartalmazza a bűncselekmények törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket, illetve mindazon tényeket, amelyek a terhelt társtettesi elkövetői minőségére levont jogkövetkeztetés alapjául szolgálnak.
- [50] A bíróságot a vád ténybelisége köti, az ügyész jogi indítványa viszont nem [Be. 2. § (3)-(4) bekezdés]. A jogi minősítés ugyanis már a bíró értékelésének körébe tartozik, tehát nincs akadálya annak, hogy a bíróság a vád tárgyává tett cselekmény elkövetői alakzatát - akár a vádló jogi álláspontjától eltérően - minősítse.
- [51] Erre figyelemmel nem valósult meg feltétlenül hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés azzal sem, hogy az ügyészség által vád tárgyává tett, a tényállás VI. pontjában rögzített cselekményt az elsőfokú bíróság - a vádirathoz hasonlóan - nem minősítette és elmulasztott arról rendelkezni. Ezt a másodfokú bíróság pótolhatta és pótolta is.
- [52] A vád tárgya ugyanis a Be. 2. § (2) bekezdése szerint meghatározott személynek a vádló indítványában pontosan körülírt, a büntetőtörvénybe ütköző cselekménye. A Be. 2. § (4) bekezdése - ehhez kapcsolódóan - alapelvi szinten mondja ki, hogy a bíróság köteles a vádat kimeríteni, de a vádon túl nem terjeszkedhet. Ez egyúttal a vád és az ítélet szerinti tényállás „tettazonosságának” a követelményét is jelenti. Ha a bíróság a vádon túlterjeszkedik, akkor az általa megállapított és a vád szerinti tényállás között a tettazonosság már nem állapítható meg. Jelen esetben azonban a bíróság nem terjeszkedett túl a vádon, hiszen olyan cselekményt bírált el, amelyet az ügyészség vád tárgyává tett.
- [53] Tekintettel tehát arra, hogy a vád alapvetően tartalmazta a vád minősítése szerinti bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket, ezért a Be. 373. § (1) bekezdés I/c) pontjában írt abszolút hatályon kívül helyezési ok - vagyis a törvényes vád hiánya - nem áll fenn.

3.

- [54] A felülvizsgálati indítvány szerint az eljáró bíróságok megszegték az indokolási kötelezettségüket is [Be. 373. § (1) bekezdés III/a) pontja].
- [55] A Kúria a felülvizsgálati indítványt ebben a részében sem találta alaposnak.
- [56] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja, illetve a Be. 373. § (1) bekezdés III/a) pontja szerint felülvizsgálati ok és feltétlenül a jogerős ügydöntő határozat hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértés, ha az eljáró bíróság a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény

jogi minősítése, vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

- [57] A Kúria az 1. BK vélemény C. pontjában a Be. 373. § (1) bekezdés III/a) és b) alpontjaihoz fűzött értelmezésének 2. pontjában kifejtette, hogy az indokolási kötelezettség megsértése fűződhet ténykérdésekhez és jogkérdésekhez. A ténykérdésekkel kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértése egyrészt nem azonos a megalapozatlanság kérdésével, másrészt akkor tekinthető elmulasztottnak, ha „nem állapítható meg belőle, mire alapította a bíróság a döntését”; a jogi indokolási kötelezettség megsértése hasonlóképpen akkor áll elő, ha „nem állapítható meg belőle, még jogi következtetés útján sem, hogy milyen jogszabályon alapul valamely büntetőjogi főkérdésben hozott döntés” - és ezáltal mindkét esetben meghíúsul az érdemi felülbírálat.
- [58] Ennek megfelelő az ítélkezési gyakorlat is. „Az indokolási kötelezettség megszegése csak akkor eredményez feltétlenül hatályon kívül helyezést és felülvizsgálatot is megalapozó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása tény vagy jogkérdés tekintetében oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, a bíróság mire alapozta a döntését” (EBH 2011.2387.; EBH 2010.2210.; BH 2014.10.).
- [59] Az indokolási kötelezettség elmulasztása révén azonban nem vizsgálható a bűnösség megállapításának, a felmentésnek, az eljárás megszüntetésének, a büntetéskiszabásnak, illetve az intézkedés alkalmazásának anyagi jogi helyessége, azaz a bírói értékelés eredménye az indokolási kötelezettség teljesítésével kapcsolatos vizsgálatnak nem tárgya, mivel a mérlegeléssel szembeni, eltérő értékelést célzó támadás ezúton sem lehetséges, illetve ez a - tényállás támadhatatlanságát előíró - Be. 423. § (1) bekezdésének megkerülését jelentené (BH 2012.32.).
- [60] Az indokolási köteleesség felülvizsgálati eljárásra okot adó megsértése nem állapítható meg, ha az ügydöntő határozatokból kitűnik az eljárási bíróságoknak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját - a bűnösséggel, a minősítéssel, a büntetéssel és/vagy intézkedéssel kapcsolatban - mire alapozta. A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozatlanságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása (BH 2013.10.).
- [61] A Kúria kihangsúlyozza, hogy a felülvizsgálati eljárásban az irányadó tényálláshoz kötöttség olyannyira szigorú szabály, hogy a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján lenne elbírálandó abban az esetben is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített, és ellentétes az iratok tartalmával (BH 2004.102.), vagy más megfogalmazásban: az

alapügyben megállapított tényállás az irányadó, függetlenül attól, hogy az adott tényállás megalapozott-e, vagy sem (BH 2016.264.; BH 2010.324.).

- [62] A jelen ügyben irányadó tényállás ugyanakkor nem hagy kétséget a tekintetben, hogy az abban foglaltak szerint a IV. rendű terhelt a cselekményeket társtettesként követte el.
- [63] A Kúria azonban - a Legfőbb Ügyészség átiratában kifejtett helyes érveléssel egyezően - úgy foglalt állást, hogy az elkövetői alakzat megállapítása anyagi jogi kérdés. A jelen felülvizsgálat alapjául szolgáló ügyben pedig másodfellebbezés folytán harmadfokú bíróság is eljár, ezért a Be. 416. § (4) bekezdés a) pontja alapján az (1) bekezdés a) és b) pontjában írt felülvizsgálati ok miatt a felülvizsgálat kizárt.
- [64] A Kúria megállapította továbbá, hogy a IV. rendű terhelt védője e körben az eljárás során felmerült bizonyítékok értékelését kifogásolva valójában az irányadó tényállás helyességét támadta, az ügy felderítettségét vitatta, ami a felülvizsgálati eljárásban ugyancsak kizárt.
- [65] Megállapította a Kúria azt is, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás megállapításának az indokairól és a mérlegelő tevékenységéről (elsőfokú ítélet 14. oldal 4. bekezdésétől a 16. oldal 3. bekezdéséig) kellő részletességgel számot adott. Az elsőfokú bíróság ... IV. rendű terhelt saját magára, illetve terhelt társaira is terhelő vallomását ugyancsak részletesen ismertette (15. oldal utolsó bekezdés), ahogy a terhelt társak vallomását és az egyéb bizonyítékokat is. A másodfokú bíróság az ítéletének indokolásában pedig annak rögzítése mellett, hogy az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, azt is kifejtette, hogy miért nem fogadta el a IV. rendű terhelt védőjének azt a hivatkozását, hogy a tényállás felderítetlen, a megállapított tényállás ellentétes az iratok tartalmával, és az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett, ezért az elsőfokú ítélet megalapozatlan (10. oldal 2. bekezdésétől a 6. bekezdésig).
- [66] A harmadfokú bíróság ugyancsak megállapította, hogy az eljárási szabályokat mind az első- mind a másodfokú bíróság megtartotta, és nem történt olyan eljárási szabálysértés, ami az első- vagy a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné (harmadfokú végzés 3. oldal 2. bekezdés).
- [67] Mindezek alapján a Kúria arra következtetett, hogy a védő az indokolási kötelezettség elmulasztására hivatkozó felülvizsgálati indítványában valójában a bíróságok mérlegelő tevékenységét támadja, amely a felülvizsgálati eljárásban kizárt.
- [68] ... IV. rendű terhelt bűnügyében az első- és a másodfokú bíróság a Be. 373. § (1) bekezdés III/a) pontja által meghatározott körben - a büntetőjogi főkérdések tekintetében - a szükséges és elégséges mértékben eleget tett indokolási kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság tényállást állapított meg, amit a IV. rendű terhelt tekintetében kiegészítésekkel a másodfokú bíróság magára nézve is

irányadónak tekintett. Mindkét bíróság ellenőrizhető módon rögzítette a ténymegállapításhoz, valamint az általa alkalmazott anyagi és eljárásjogi szabályhoz vezető indokait, következtetéseit, álláspontját.

- [69] A Kúria mindezek alapján a felülvizsgálati indítványnak az indokolási kötelezettség megsértésére alapított kifogásait sem találta alaposnak. Az a körülmény, ha egyes bizonyítékok értékelése netán elmaradt, olyan relatív eljárási szabálysértésként értékelhető, amely legfeljebb az ítélet esetleges megalapozatlansága körében nyerhetne értékelést, ám felülvizsgálatot nem alapoz meg.
- [70] Mindezekre figyelemmel - s miután nem észlelt egyéb olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a Kúria a ... IV. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványban foglaltaknak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a IV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.
- [71] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki. A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2018. június 27.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k.
előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:
Lévai Viktória
tisztviselő